

////////////////////////////////////

DIENSTORDER
MOW/MIN/2020/01
COMPENSATIE WOON-
WERKVERKEER EN
PERSOONLIJKE
BESCHERMINGSMIDDEL
EN

Frequently Asked Questions AO / 10.02.2021

////////////////////////////////////

1 TOEPASSINGSGBIED

- 1) *Stel dat de opdrachtnemer ingevolge het PV van voorlopige oplevering of een bepaling in het bestek nog prestaties dient te verrichten tijdens de waarborgtermijn. Komen deze prestaties dan in aanmerking voor deze vergoeding?*

De dienstorder bepaalt uitdrukkelijk dat het niet van toepassing is op opdrachten die voorlopig opgeleverd zijn en waarvan de waarborgtermijn nog lopende is. Deze prestaties kunnen dan ook geen aanleiding geven tot een compensatie voor woon-werkverkeer of vergoeding van bijkomende persoonlijke veiligheids- en beschermingsmiddelen zoals voorzien in de dienstorder.

- 2) *De dienstorder is niet van toepassing op 'overheidsopdrachten die voorlopig opgeleverd zijn en waarvan de waarborgtermijn nog lopende is'. Geldt dit enkel voor opdrachten die op 18 maart 2020 voorlopig opgeleverd waren of ook op opdrachten die later voorlopig opgeleverd werden?*

De dienstorder is van toepassing vanaf 18 maart 2020. Dit houdt onder andere in dat opdrachten die na 18 maart 2020 voorlopig opgeleverd werden in aanmerking komen voor een compensatie voor het woon-werkverkeer en/of een vergoeding van bijkomende persoonlijke veiligheids- en beschermingsmiddelen voor de periode vanaf 18 maart 2020 tot de datum van voorlopige oplevering, tenzij deze coronamaatregelen opgeheven zouden zijn of de dienstorder niet langer van toepassing zou zijn.

Bijvoorbeeld: Wanneer de voorlopige oplevering plaatsvond op 5 augustus 2020, dan is de vergoedbare periode: 18 maart 2020 – 5 augustus 2020.

- 3) *Heeft de opdrachtnemer recht op een compensatie voor het woon-werkverkeer en/of een vergoeding voor persoonlijke beschermingsmiddelen als de contractuele uitvoeringstermijn verstreken is en de opdracht in vertraging is?*

De dienstorder is van toepassing op opdrachten die in uitvoering zijn. Dit geldt in principe ook voor opdrachten waarvan de contractuele uitvoeringstermijn verstreken is. De dienstorder voorziet evenwel in de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de regeling als de opdrachtnemer onmiskenbaar tekort is gekomen aan zijn schadebeperkingsplicht met betrekking tot de COVID-19-crisis.

Als de opdracht bijvoorbeeld in vertraging is omdat de opdrachtnemer de COVID-19-crisis misbruikt heeft om op een correcte manier de opdracht uit te voeren, kan de aanbestedende overheid ervoor kiezen om geen compensaties of vergoedingen toe te kennen.

2 COMPENSATIE WOON-WERKVERKEER

- 1) *De dienstorder vermeldt dat opdrachtnemers een vergoeding kunnen krijgen voor de meerkosten die ze moeten dragen bij de organisatie van het individueel woon-werkvervoer voor hun werknemers, waar er in het verleden collectief vervoer was.*

Wat indien een opdrachtnemer zijn collectief vervoer heeft moeten aanpassen?

Bij wijze van voorbeeld: collectief vervoer werd gereduceerd van 4 naar 2 personen waardoor een tweede voertuig moest ingezet worden (2 personen in het eerste voertuig en 2 personen in het tweede (nieuwe) voertuig). In dit voorbeeld gaat het dus niet om een omzetting van collectief naar individueel vervoer, maar om een aanpassing (uitbreiding) van het collectief vervoer.

Door enkel het individueel woon-werkverkeer te viseren, gaat de dienstorder voorbij aan een belangrijke meerkost inzake woon-werkverkeer. Hoe wordt dit vergoed?

Het doel van de dienstorder is om tussen te komen in de meerkost van bouwondernemingen van het woon-werkverkeer door de maatregelen van social distancing. Dat is het engagement dat de Vlaamse minister Lydia Peeters namens het beleidsdomein MOW aangegaan is in het memorandum wegen- en waterbouw van 6 april 2020. Dit engagement vertaalt zich in de dienstorder in een forfaitaire vergoeding per werkdag dat individueel vervoer werd georganiseerd.

Overeenkomstig de uitdrukkelijke bewoording van de dienstorder wordt de forfaitaire vergoeding per werkdag voorzien voor de meerkost die opdrachtnemers moeten dragen bij de organisatie van het individueel woon-werkverkeer voor hun werknemers (i.p.v. het voorziene collectieve woon-werkverkeer). Dit is vooral ingegeven vanuit de redenering dat van bij de aanvang van de coronamaatregelen, half maart, tot het begin van de zomervakantie, eind juni, de regels inzake social distancing, in het bijzonder het garanderen van de afstand van 1,5 meter tussen personen, uitdrukkelijk van toepassing werd verklaard op het collectief vervoer dat georganiseerd wordt door werkgevers. In die omstandigheden was het moeilijk denkbaar dat meerdere personen in eenzelfde voertuig konden worden vervoerd zonder de 1,5 meter-regel te schenden.

Sinds begin juli is deze uitdrukkelijke regel evenwel niet meer van toepassing en kunnen werkgevers in principe een (beperkte) vorm van collectief vervoer organiseren. Daarbij moeten ze evenwel maatregelen nemen om een gelijkaardig niveau van bescherming van hun werknemers te garanderen.

Gelet op de geest van het engagement van de Vlaamse minister Lydia Peeters kan MOW ermee akkoord gaan om ook bij het gereduceerd collectief vervoer een forfaitaire vergoeding per werkdag toe te kennen zoals voorzien in de dienstorder. De kilometervergoeding wordt in dat geval op dezelfde manier toegepast op het gereduceerd collectief vervoer als op het individueel vervoer. De vergoeding wordt bijgevolg berekend op basis van het aantal werknemers en niet op basis van het aantal voertuigen.

////////////////////////////////////

2) *Hoe wordt de afstand tot de werf berekend i.g.v. een combinatie van ondernemingen (vb. THV of maatschap)?*

De kilometervergoeding wordt berekend volgens de afstand tussen de dichtstbij gelegen exploitatiezetel van de opdrachtnemer en de werf. Door als een combinatie van ondernemingen in te schrijven vormen de leden van de combinatie samen de opdrachtnemer. Bijgevolg wordt de kilometervergoeding berekend op basis van de dichtstbij gelegen exploitatiezetel van alle leden van de combinatie van ondernemingen.

3) *Geldt de compensatie voor het woon-werkverkeer ook voor onderaannemers? Hoe wordt de afstand tot de werf berekend voor onderaannemers?*

In de dienstorder wordt geen onderscheid gemaakt tussen werknemers van de opdrachtnemer of werknemers van de onderaannemer(s). De compensatie wordt berekend voor alle werknemers die op de werf aanwezig zijn. Hieronder vallen ook werknemers van de onderaannemer(s)

Ook voor werknemers van de onderaannemer(s) wordt de kilometervergoeding berekend op basis van de afstand tussen de dichtstbij gelegen exploitatiezetel van de opdrachtnemer en de werf.

Aangezien de opdrachtnemer de contractpartner van de aanbestedende overheid is, wordt de bijakte met de opdrachtnemer gesloten. De compensatie wordt bijgevolg ook toegekend en uitbetaald aan de opdrachtnemer. Het is de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer om de compensatie door te storten aan de onderaannemer(s)

4) *Hoe wordt het aantal arbeiders bepaald?*

Het aantal arbeiders dat iedere dag aanwezig is op de werf wordt volgens de dienstorder bepaald aan de hand van de ‘Checkinetwork’ toepassing of het dagboek van de werken. Er wordt evenwel vastgesteld dat bij veel opdrachten opdrachtnemers iedere werkdag alle werknemers registreren die die dag theoretisch op de werf aanwezig kunnen zijn. Als dat het geval is, komen de gegevens van ‘Checkinetwork’ niet overeen met de realiteit. Het uitgangspunt voor de berekening is dan ook de registratie in het dagboek van de werken dat een meer realistische weerspiegeling van de aanwezigheid zou moeten bieden.

5) *Zou het voor de berekening van het aantal aanwezige werknemers niet eerder ‘n-1’ (of zelfs ‘n-x’) moeten zijn i.p.v. ‘n’ want vóór Corona kwam men ook al met een (of x) camionette(s) of auto(s) naar de werf? Nu wordt de camionette die vroeger sowieso naar de werf reed (en waarvan de vervoerskost dus een ‘last van de aanneming’ was) wél vergoed.*

Strikt genomen zou een volledig correcte berekening inderdaad rekening moeten houden met het vervoer dat voor 18 maart 2020 reeds georganiseerd werd of dat standaard zonder de coronamaatregelen georganiseerd zou worden. Omdat dit evenwel moeilijk te controleren valt door de aanbestedende overheid en tot onnodige

discussies zou kunnen leiden, is ervoor gekozen om hiervan abstractie te maken. De kilometervergoeding blijft immers steeds forfaitair en hoeft niet overeen te komen met de reële bijkomende kost.

De dienstorder voorziet evenwel dat de compensatie niet toegekend wordt als de opdrachtnemer geen aanpassing aan het vervoer heeft aangebracht of heeft moeten aanbrengen.

6) *Waarom wordt er BTW betaald op de compensatie?*

De compensatie is een kilometervergoeding voor de organisatie van het woon-werkverkeer. De kost hiervan is onrechtstreeks verbonden aan de uitvoering van prestaties. Bijgevolg is de BTW-regeling hierop van toepassing.

3 VERGOEDING BIJKOMENDE PERSOONLIJKE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSMIDDELEN

1) *Welke bijkomende persoonlijke veiligheids- en gezondheidsmiddelen komen voor vergoeding in aanmerking?*

De opsomming uit de dienstorder is limitatief. Dit betekent dat enkel de producten die uitdrukkelijk in de dienstorder vermeld worden voor vergoeding in aanmerking komen, met name:

- Mondmaskers;
- Handschoenen;
- Handgels;
- Plexiglas en andere beschuttingsmiddelen.

Daarenboven moet het gaan om producten die na de sluiting van de opdracht extra voorzien worden in het veiligheids- en gezondheidsplan of het coördinatiedagboek. Beschermingsmiddelen, zoals handschoenen of mondmaskers, die bij sluiting van de opdracht al voorzien waren in het veiligheids- en gezondheidsplan, het coördinatiedagboek of die standaard gebruikt worden om bepaalde prestaties uit te voeren, komen met andere woorden niet in aanmerking voor de vergoeding.

2) *Kan de opdrachtnemer ook vergoeding vragen voor mondmaskers, handschoenen, handgels en plexiglas of andere beschuttingsmiddelen voor werknemers die niet op de werf aanwezig zijn, zoals bedienden op de zetel?*

Neen. De dienstorder verwijst uitdrukkelijk naar producten die na sluiting van de opdracht bijkomend voorzien worden in het veiligheids- en gezondheidsplan of het coördinatiedagboek. Die zijn enkel van toepassing op de werf. Bijgevolg komen producten voor werknemers die niet aanwezig zijn op de werf niet in aanmerking voor vergoeding.

3) *Hoe moet de vergoeding voor de bijkomende persoonlijke veiligheids- en gezondheidsmiddelen berekend worden?*

De opdrachtnemer dient de kostprijs voor de producten die voor vergoeding in aanmerking komen aan te tonen op basis van verantwoordingsstukken, zoals facturen. Vervolgens worden de eenheidsprijzen vermenigvuldigd met het aantal producten dat in de periode waarvoor de vergoeding berekend wordt, verbruikt werden. Het is aan de opdrachtnemer om de hoeveelheid verbruikte producten aannemelijk te maken.

Voorbeeld:

Op een werf zijn sinds 18 maart 2020 dagelijks 100 werknemers aanwezig. Ingevolge de coronamaatregelen dragen deze werknemers een mondmasker. Per dag verbruikt iedere werknemer per dag 2 mondmaskers en een paar handschoenen. Op basis van facturen toont de opdrachtnemer aan dat de mondmaskers en de handschoenen die hij aangekocht heeft respectievelijk 0,15 euro/stuk en 0,10 euro/stuk kosten. De vergoeding voor de mondmaskers zal in dat geval 40 euro per dag bedragen ($100 * 2 * 0,15$ euro voor de mondmaskers en $100 * 1 * 0,10$ euro voor de handschoenen). Als de werf na 18 maart nog 50 dagen in uitvoering is geweest tot de voorlopige oplevering zal de totale vergoeding voor de mondmaskers en handschoenen 2.000 euro bedragen.

Een vergelijkbare berekening zal ook gemaakt moeten worden voor handgels. Alleen moet de opdrachtnemer dan niet aantonen hoeveel handgels iedere werknemer per dag verbruikt, maar eerder hoeveel liter handgel per dag of per week verbruikt wordt op de werf.

4) *Zijn er richtlijnen over het aantal mondmaskers en handschoenen dat aanvaard mag worden?*

De dienstorder legt geen aantal mondmaskers en handschoenen dat per dag aangerekend kan worden. Uit vaststellingen in de praktijk blijkt dat mondmaskers en handschoenen vaak lange periodes gebruikt worden. Er wordt dan ook aangeraden om maximum slechts 2 sets van mondmaskers en handschoenen per dag uit te betalen.

5) *Geldt er een maximum voor de kostprijs van de producten die voor vergoeding in aanmerking komen?*

De vergoeding voorzien in de dienstorder is een integrale vergoeding. Dit houdt in dat alle bijkomende kosten die door de opdrachtnemer voor de opgelijste producten gemaakt werden in principe voor vergoeding in aanmerking komen. Evenwel wordt niet eender welke kostprijs in aanmerking gekomen. De kosten moeten aantoonbaar en marktconform te zijn.

Het valt niet te betwisten dat de prijzen van persoonlijke veiligheids- en beschermingsmiddelen sinds maart 2020 sterkt gefluctueerd hebben.

Ter info: eind 2020 golden volgende eenheidsprijzen als richtinggevend:

- Mondmaskers: 0,05 tot 0,30 euro/stuk
- Handschoenen: 0,10 tot 0,20 euro/stuk
- Handgels: 6 tot 20 euro/liter

6) De opdrachtnemer legt als bewijs van de kostprijs voor mondmaskers facturen voor van april 2020. De eenheidsprijs van die mondmaskers waren een veelvoud van de gangbare eenheidsprijzen eind 2020. Kunnen deze facturen aanvaard worden?

In het begin van de corona-pandemie was er sprake van een tekort aan beschermingsmiddelen. Hierdoor lagen de prijzen voor mondmaskers, handschoenen en handgels een stuk hoger dan vandaag het geval is. Aangezien deze kosten gemaakt zijn, moeten zij in principe overeenkomstig de dienstorder terugbetaald worden.

Meestal worden de persoonlijke beschermingsmiddelen evenwel niet aangekocht voor één specifieke opdracht, maar gezamenlijk voor het hele bedrijf. De persoonlijke beschermingsmiddelen die vermeld worden op de facturen worden dan ook niet allemaal op de werf ingezet. Aangezien opdrachtnemers vaak meerdere opdrachten tegelijk voor bMOW uitvoeren, valt het moeilijk te controleren of eenzelfde factuur niet meermaals gebruikt wordt om vergoeding te vragen.

Om aan deze bezorgdheden tegemoet te komen, wordt aangeraden om voor iedere maand afzonderlijke facturen op te vragen. Als de opdrachtnemer hiertoe niet bereid zou zijn, kan de aanbestedende overheid de eenheidsprijzen zelf vaststellen.

7) Kan de aannemer ook een deel van de kosten van de beschermingsmaatregelen ten behoeve van zijn personeel in het hoofdkantoor binnen de dienstorder vergoed krijgen ?

Neen. Zowel het woon-werkverkeer als de beschermingsmaatregelen zijn werfgebonden. Dit volgt o.a. uit het feit dat de dienstorder uitdrukkelijk verwijst naar de werf als plaats van tewerkstelling (voor het woon-werkverkeer) en het VGP of het coördinatiedagboek (voor de beschermingsmaatregelen).

8) Is de vergoeding inclusief BTW?

De vergoeding is een integrale terugbetaling van gemaakte kosten. Voor zover de opdrachtnemer BTW heeft betaald, zal deze terugbetaald moeten worden.

4 ADMINISTRATIEVE AFHANDELING

- 1) *Wie gaat controleren op welke manier elke arbeider van/naar de bouwplaats komt (deze data wordt alleszins niet bijgehouden door ons bij mijn weten...)?*

Dit valt zeer moeilijk te controleren. Vandaar dat ervoor gekozen is om enkel gebruik te maken van objectieve gegevens die minder voor discussie vatbaar zijn, zoals 'Checkinetwork' of het dagboek van de werken.

- 2) *Moet de aanbestedende overheid de dienstorder pas toepassen van zodra de aannemer zelf de items 'extra woon-werkverkeer' en 'bijkomende persoonlijke veiligheids- en gezondheidsmiddelen' heeft aangehaald in een officieel schrijven? Of moet de aanbestedende overheid zelf het initiatief nemen om de bijaktes af te sluiten en de regels uit de dienstorder toe te passen?*

Om de zaak efficiënt af te handelen zou het aangewezen zijn dat de aanbestedende overheden, voor zover dat opdrachtnemer het nog niet zou hebben gevraagd, zelf het initiatief nemen om de dienstorder toe te passen. Dit is evenwel enkel nodig voor opdrachtnemers die vooraf gemeld hebben problemen te ondervinden als gevolg van de COVID-19-pandemie.

Er wordt aangeraden om de dienstorder via een aangetekend schrijven/email aan de opdrachtnemer te bezorgen met bijvoorbeeld volgende tekst :

"Gelieve in bijlage de ondertekende dienstorder MOW/2020/01 te willen vinden met betrekking tot de compensatie woon-werkverkeer en bijkomende veiligheids- en gezondheidsmiddelen tijdens de COVID-19-pandemie. Indien u meent dat u in aanmerking komt voor deze compensatie, gelieve dan zo snel als mogelijk contact op te nemen met de leidend ambtenaar."

- 3) *Kan de opdrachtnemer naast de compensatie voor het woon-werkverkeer en de vergoeding van de bijkomende persoonlijke veiligheids- en beschermingsmiddelen nog aanspraak maken op andere schadevergoedingen voor de coronamaatregelen, zoals meerkosten voor collectieve beschermingsmiddelen en bijkomende veiligheids- en gezondheidsmiddelen die na indiening van de offertes voorzien werden in het veiligheids- en gezondheidsplan?*

De dienstorder beperkt zich enkel tot het woon-werkverkeer en bijkomende persoonlijke veiligheids- en beschermingsmiddelen. De bijaktes die gesloten worden in uitvoering van de dienstorder hebben dan ook enkel betrekking op deze kosten. Zo wordt in het model van bijakte duidelijk gesteld dat alle andere claims buiten beschouwing worden gelaten. Bijgevolg doet de opdrachtnemer geen afstand van een eventueel recht op vergoeding van andere meerkosten die het gevolg zouden zijn van de coronamaatregelen. Voorlopig is er binnen MOW of de Vlaamse Overheid nog geen regeling uitgewerkt voor de vergoeding van andere coronamaatregelen.

5 PRIJSADVIES

- 1) *Moet het protocol IF gevolgd worden of dient er voor dergelijke verrekeningen ook geen advies IF gevraagd worden als het resultaat van de budgettaire situatie van de verrekening zelf of de cumul van alle verrekeningen een advies IF vereisen?*

De dienstorder voorziet enkel in een afwijking van omzendbrief MOW/MIN/2020/01 over het prijstechnisch advies. Er is geen afwijking van het protocol IF voorzien. Als de drempels uit het protocol bereikt worden, zal bijgevolg het voorafgaand aan het sluiten van de bijakte het advies IF gevraagd moeten worden.